

Aust-Agder Turistforening

DNT Sør

Naturvernforbundet
i Agder

NJFF
Aust-Agder

NJFF
Vest-Agder

Grimstad kommune
Postboks 123
4891 Grimstad

Kristiansand, 25.mars 2022

Dette brevet sendes på vegne av 4H Agder, Aust-Agder Turistforening, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen.

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Høringsuttalelse fra FNF Agder

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Agder er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Agder og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i området. FNF Agder viser til varsel om oppstart av planarbeid, og har satt seg inn i forslaget til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel – *Grimstad med viten og vilje mot 2030*. Vi har følgende merknader til planprogrammet:

- Arealnøytralitet og arealregnskap er svært gode verktøy for å få til balansert forvaltning av kommunens arealer i en tid der vi bygger ned stadig mer av naturen- ofte bit for bit. Vi mener derfor at arealnøytralitet og arealregnskap må tas med i samfunnsdelen som føringer for videre arbeid. Vi anbefaler at en kommunedelplan for naturmangfold tas med i arealstrategien.
- For å synliggjøre at bærekraftig steds- og samfunnsutvikling henger sammen med miljø og det helsefremmende og sosialt utjevne aspektet, anbefaler vi at bryllupskakemodellen utviklet av Stockholm Resilience Centre tas med i samfunnsdelen
- Vi mener Grimstad kommune må sette av nok ressurser slik at naturverdier og friluftslivsinteresser ivaretas i alle planprosesser, helt ned til den minste reguleringsplan. Videre bør kommunen sikre gjenværende naturområder ved å etablere endelige og definerte kartfestede grenser for bygge- og utviklingsområder.
- FNF Agder ber om at hvert satsingsområde baseres på FNs bærekraftsmål, og at hensyn til natur, økosystem og biologisk mangfold synliggjøres gjennom alle satsingsområder
- Vi ønsker at Grimstad kommune har friluftsliv som et av satsingsområdene, da økt tilrettelegging for friluftsliv kan bidra inn til bedre folkehelse, integrering og sosial utjevning
- FNF Agder mener at en kystsonoplan kan være nyttig for kommunen
- Vi mener det må komme fram at samfunnsdelen bygger på hele det nasjonale lovverket som knytter seg til naturforvaltning, ikke bare plan- og bygningsloven. Videre mener vi at

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
agder@fnf-nett.no | Postboks 101, 4662 Kristiansand S | 91 81 64 71
organisasjonsnummer 914 046 831 | www.fnf-nett.no/agder

samfunnsdelen må bygge på flere regionale planer enn Regionplan Agder 2030, slik som Regional vannforvaltningsplan 2022-2027, som nå ligger til godkjenning.

- Vi oppfordrer kommunen til å opprette et tett samarbeidet med frivillige organisasjoner og inkluderer disse som en del av arbeidet med kommuneplanen
- Kommunen bør legge til rette for en høringsfrist på mer enn 6 uker. Kommuneplaner er store og viktige planer som berører alle, og det vil derfor være gunstig med en frist på minimum to måneder.

Generelt

FNF Agder mener at Grimstad kommune har gjort en god jobb med høringsutkastet til planprogrammet. Vi mener det er positivt at det er lagt opp til en omfattende medvirkningsprosess, det kan sikre en plan som bygger på og legger opp til samskapning med hele lokalsamfunnet. Videre støtter vi målet om at FNs 17 bærekraftsmål skal ligge til grunn for Grimstad kommunes samfunnsplan, det er i tråd med regjeringens bestemmelser om at de skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids utfordringer.

Natur- og klimakrisen legger føringer for all arealforvaltning og viser også til viktige verdivalg når det gjelder hvordan vi skal bygge våre samfunn på en måte som er bærekraftig også for kommende generasjoner. Begge krisene må løses i sammenheng. Regjeringen har styrket det lokale selvstyret, noe som innebærer at mesteparten av norsk natur forvaltes gjennom kommunal arealplanlegging. Det betyr at kommunene har et stort ansvar for å sikre også nasjonale og regionale interesser gjennom sin samfunns- og arealplanlegging.

Grimstad kommune er en sørlandskommune med universitet, kystlinje og generelt god tilgang på områder for friluftsliv og rekreasjon. Visjon for kommunen er *Grimstad – med viten og vilje*, der *vitene* sikter til satsing på kunnskap og skaperkraft for å møte framtidens behov, og *vilje* til å forene krefter, frivillige, det offentlige og private, for å kunne klare mer enn det som forventes av en liten by. Kystsonen og skjærgården har stor verdi for lokalbefolkningen og tilreisende. Tilgjengeligheten til sjøen og områdene langs sjøen er en viktig kvalitet å sikre for allmennheten, blant annet fordi mange av de viktigste friluftsområdene ligger nær og i tettbygde strøk langs kysten der arealpresset og interessekonfliktene er størst.

Hva er en kommuneplan

Samfunnsdelen er et strategisk verktøy for kommunens helhetlige planlegging. Den skal ta for seg langsiktige utfordringer når det gjelder mål og strategier for kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. I tillegg skal den beskrive satsningsområdene og vurderinger av alternative strategier for å nå målene.

Kobling mellom samfunnsdel og arealdel

En langsiktig arealstrategi er et viktig grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Gjennom å vedta samfunnsdelen før arbeidet med en ny arealstrategi starter, ønsker kommunen å legge klare premisser for arealstrategien. FNF Agder støtter denne avgjørelsen.

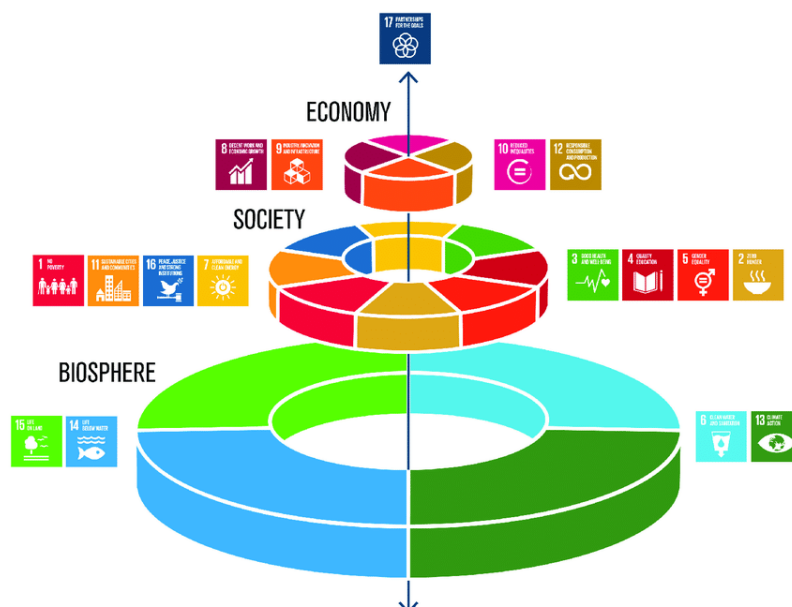
Videre ønsker vi å påpeke at arealnøytralitet og arealregnskap er svært gode verktøy for å få til balansert forvaltning av kommunens arealer i en tid der vi bygger ned stadig mer av naturen- ofte bit for bit. Vi mener derfor at arealnøytralitet og arealregnskap må tas med i samfunnsdelen som føringer for videre arbeid. En egen kommunedelplan for naturmangfold vil være et nyttig verktøy for kommunen, og vi anbefaler at Grimstad kommune tar det inn i sin arealstrategi.

Formål og mål for arbeidet

Mål

Vi forstår det som at Grimstad kommune har som mål å bygge sin samfunnsplan på FNs 17 bærekraftsmål. FNF Agder mener derfor det er svært positivt at Grimstad kommune legger alle bærekraftsmålene til grunn for kommuneplanens samfunnsdel.

For å synliggjøre at bærekraftig steds- og samfunnsutvikling henger sammen med miljø og det helsefremmende og sosialt utjevne aspektet, anbefaler vi at bryllupskakemodellen utviklet av Stockholm Resilience Centre tas med i samfunnsdelen. Modellen illustrerer at de fire bærekraftsmålene knyttet til biosfæren (nr.15 Liv på land, nr. 14 Liv under vann, nr.6 Rent vann og gode sanitærforhold, og nr. 13 Stoppe klimaendringene) er grunnlaget for bærekraftsmålene knyttet til et velfungerende, rettferdig samfunn. Enkelt sagt kan man si at uten en levelig klode, er det ikke mulig med et samfunn, og uten en levelig klode og et fungerende samfunn, kan man ikke bygge en økonomi. Dette kan være nyttig å synliggjøre for å skape forståelse for de viktige prioriteringene som Grimstad legger opp til; blant annet når man må sette grenser for hvor man skal bygge ned arealer.

Bryllupskakemodellen utviklet av Stockholm Resilience Centre. Figuren viser FNs tre bærekraftsdimensjoner og tilhørende bærekraftsmål, og illustrerer at de fire bærekraftsmålene knyttet til biosfæren, er grunnlaget for bærekraftsmålene knyttet til et velfungerende, rettferdig samfunn (Kilde: Azote Images for Stockholm Resilience Centre).

Tematisk innhold

Grimstads visjoner

Kommunens visjon *Grimstad – med viten og vilje* peker ut en god retning for kommunens videre samfunns- og arealplanlegging. FNF Agder mener at denne visjonen og vissheten om at bærekraftsmålene knyttet til biosfæren bør ligge til grunn for all samfunnsplanlegging, bør medføre at Grimstad kommune setter av nok ressurser slik at naturverdier og friluftslivsinteresser ivaretas i alle planprosesser, helt ned til den minste reguleringsplan. Videre mener vi at for å sikre gjenværende naturområder i kommunen må det etableres endelige og definerte kartfestede grenser for bygge- og utviklingsområdene.

Satsningsområder

Planprogrammet fastsetter ingen satsningsområder, i stedet legger kommunen opp til bred medvirkning i oppstartsfasen av samfunnsdelen for å bidra til å avklare satsningsområder. FNF Agder ber om at hvert satsingsområde baseres på bærekraftsmålene, og at hensyn til natur, økosystem og biologisk mangfold synliggjøres gjennom alle satsningsområder.

Friluftsliv og folkehelse

Opphold og fysisk aktivitet i naturen gir bedre folkehelse, både fysisk og mentalt. Friluftsliv er integrering og sosial utjevning i praksis. Det er gratis, har ingen alderskrav og kan gjennomføres uten mye utstyr. Friluftsliv gjennom turgåing, fiske, jakt og annen høsting er lavterskeltiltak som det er enkelt å tilrettelegge for. Grimstad kommune bør derfor inkludere friluftsliv som et av sine satsningsområder, da økt tilrettelegging for friluftsliv kan bidra inn til bedre folkehelse, integrering og sosial utjevning.

Kystsoneplan

Kystsonen og skjærgården har stor verdi for lokalbefolkningen og tilreisende. Tilgjengeligheten til sjøen og områdene langs sjøen er en viktig kvalitet å sikre for allmennheten, blant annet fordi den er begrenset. Mange av de viktigste friluftsområdene ligger nær og i tettbygde strøk langs kysten der arealpresset og interessekonfliktene er størst. FNF Agder mener derfor at en kystsoneplan kan være nyttig for kommunen.

Nasjonale og regionale mål og forventninger

Regjeringens føringer

Vi mener det må komme fram at samfunnsdelen bygger på hele det nasjonale lovverket som knytter seg til naturforvaltning, ikke bare plan- og bygningsloven.

Agder fylkeskommunes føringer

Samfunnsdelen bør bygge på flere regionale planer enn Regionplan Agder 2030, slik som Regional vannforvaltningsplan 2022-2027, som nå ligger til godkjenning. I denne er det utarbeidet et hovedfokus kyst og generelle retningslinjer for arealplanlegging etter plan- og bygningsloven og vannforskriften. Det er forventet at retningslinjene tas i bruk av kommuner, og at de innarbeides i samfunns- og arealplanleggingsarbeidet.

Organisering og medvirkning

Medvirkning

Det er bra at det legges opp til omfattende medvirkning med folkemøter og brukerundersøkelser, og at frivilligheten trekkes inn som en av flere særlig viktige aktører å involvere i planarbeidet. FNF Agder er et samarbeidsnettverk på regionalt nivå, og sitter derfor ikke på like god lokalkunnskap som de lokale organisasjonene med virke i Grimstad. Vi oppfordrer kommunen til å opprette et tett samarbeidet med disse som en del av arbeidet med kommuneplanen.

Foreløpig fremdriftsplan

FNF Agder leser ut fra fremdriftsplanen at det planlegges en høringsfrist på 6 uker. Vi mener man må legge til rette for en høringsfrist på mer enn 6 uker, da kommuneplaner er store og viktige planer som berører alle. Uttalelser skal i mange organisasjoner behandles som styrevedtak. Man må gi nok tid lokalt for engasjerte til å sette seg inn i planen, skrive et forslag til uttalelse og sende til styrer. Vi mener derfor man må ha en frist på minimum to måneder.

FNF Agder ber om å bli orientert ved fremgang i kommuneplanprosessen, og bidrar gjerne med mer detaljerte innspill til rullering av andre planer som påvirker våre interesser.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Camilla Moseid
Koordinator
FNF Agder

Kopi til Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder